

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (6 ĐIỂM)

XING NHÃ

Xinh Nhã là con trai của ông bà Gia-rơ-Kốt và Hơ -bia-Đá . Do ghen ghét đố kỵ nên Gia -rơ Bú đã giết cha của Xing Nhã và bắt mẹ của Xing Nhã làm nô lệ . Biết được sự thật này , Xing Nhã đi tìm Gia -rơ Bú để trả thù .

Hơi men vào , mặt Xing Nhã càng đẹp . Thật như người đẹp hay có thóc Bước đi của Xing Nhã trên sàn làm cho xà ngang xà dọc của nhà Gia -rơ Bú rung rinh

.....

Xing Nhã – Ở Gia rơ Bú . Lấy chiếc khiên và cái đao của mày ra đây , múa cho tao xem thử

Gia -rơ Bú (mới giờ lên , khiên đao đã bị vỡ từng mảnh) – Ở Giàng Tạt sao kiên đao của ta lại thế này ?

Xing Nhã – Mày già rồi thì khiên đao cũng già rồi . Nào , bảy anh em của mày hãy ra xem khiên đao của ta để ngoài cổng làng đi .

Trên trời mây đen to hơn ngọn núi . Sét rống ì ầm . Cổng làng của Gia-rơ Bú nghiêng hẳn về một phía .

Gia – rơ Bú (tức chửi) – Thằng Xing Nhã ma quỷ đã làm ngã cổng của nhà ta rồi .

Xing Nhã – Ở Gia – rơ Bú . Bảy anh em nhà mày hãy đến đỡ chiếc khiên và cây đao của tao đi .

Gia – rơ Bú uốn mình , hai tay thả xuống lòng lẻo như sợi dây khoai khô , nắm lấy quai khiên . Gia – rơ Bú cố giờ lên , mồ hôi chảy đầy trán đây ngực , nhưng chiếc khiên vẫn cứ nằm im nư người đương ngủ say . Năm đứa em của Gia – rơ Bú xúm nhau bê lên , chiếc khiên vẫn cứ nằm nguyên một chỗ . Pơ – rong Mừng bước tới , chàng cúi xuống , cố giờ lên , cao lên , nhưng chiếc khiên vẫn không nhấc lên được . Xing Nhã từ từ bước tới . Chàng cầm chiếc khiên giờ cao lên trời và múa . Xing Nhã múa phía trước , một mái tranh bay theo gió , múa phía sau, một mái nhà bay theo bão . Nhà Gia – rơ Bú nghiêng đằng tây , ngả đằng đông . Gió từ núi Mơ – đan tới , bão từ núi Hơ – mu đến , thổi xô nhà cửa của làng Gia – rơ Bú . Gà heo bay như lá rụng . Nước suối dâng , trôi cả gà , lợn , trâu bò và nô lệ của Gia – rơ Bú .

Gia – rơ Bú (hoảng khiếp gọi) – Ở Hơ – bia Blao. Em đến bảo Xing Nhã ngừng múa khiên đi . Tôi không bắt mẹ nó nữa đâu . Tôi sẽ trả bầy trai gái , nô lệ và của cải của cha nó .

Hơ – bia Blao (vùng vắng) – Tôi không đi , anh đừng lừa tôi .

Gia - rơ Bú – Nếu tôi lừa em , em sẽ lấy hết của cải trong nhà tôi và tôi sẽ trở thành người tôi tớ giữ gà lợn cho em .

Hơ – bia – Blao mặc một chiếc váy dài phủ gót . Cổ chân nàng đeo một chiếc vòng vàng óng như sao. Từ cột bè đằng trước , nàng chạy tới chốc Xing Nhã đang múa , nàng níu lấy đuôi khố của chàng .

Xing Nhã (vội quay lại) – Ai đấy ?

Hơ – bia Blao – Em là Hơ – bia Blao đây.

Xing Nhã - Ủa , em tới đây làm gì ?

Hơ – bia Blao – Gia – rơ Bú bảo anh đừng múa nữa . Những tôi tớ và nô lệ của Gia – rơ Bú ngã sập như cây tranh , cây lách ngập nước lũ . Họ chịu trả lại mẹ và của cải cho anh rồi đó .

Xing Nhã hạ chiếc khiên . Trời ngừng gió . Nắng hanh. Bầy chim kút , chim kơ-tuôn ăn quả xanh trên cành , lại kêu róc rét .

Gia – rơ Bú – Tôi sẽ trả lại hết của cải cả cha anh

Cuối cùng đôi bên chỉ còn Pơ – rong Mừng và Xing Nhã đánh nhau . Ông Gõn ở trên trời vén từng lớp mây đen trắng nhìn theo không chớp mắt Hai người đánh nhau bảy ngày bảy đêm . Gió , bão , mây , mưa sấm chớp trên trời . Ông Gõn đứng ở giữa . Khi thấy Xing Nhã mạnh thì ông bớt sức Xing Nhã đi , khi thấy Pơ – rong Mừng có sức hơn , thì ông lại tăng sức cho Xing Nhã .

Rồi khi Hơ – bia – Blao đang bối rối thì ông Gõn hất tay đao của nàng , giết chết Gia – rơ Bú

Xing Nhã – Ở mẹ. Ở em Hơ – bia Blao . Chúng ta đi về buôn của Gia – rơ Bú lấy trâu , bò , chiêng , ché dẫn bầy nô lệ của nó về làng đi . Nô lệ đứng đó đây các anh muốn rời về với chúng tôi hay muốn ở lại buôn cũ ?

Nô lệ - Chúng tôi xin theo ông .

*(Trích Xing Nhã , Trường ca Tây Nguyên , NXB Văn học 1962 , Ngọc Anh ,
Kơ -xo Bơ -lêu dịch)*

1.Lựa chọn đáp án đúng:

Câu 1. Văn bản trên thuộc thể loại nào ?

- A. Thần thoại B. Sử thi C. Truyền thuyết D. Cô tích

Câu 2 . Phương thức biểu đạt chính của văn bản là gì ?

- A. Tự sự B. Miêu tả C. Biểu cảm D. Nghị luận

Câu 3 . Văn bản trên xoay quanh biến cố trọng đại nào ?

- A. Công cuộc chinh phục thiên nhiên
B. Cuộc chiến giải phóng nô lệ
C. Cuộc chiến tranh tiêu diệt kẻ thù
D. Cuộc chiến tranh chống giặc ngoại xâm

Câu 4. Trong văn bản , Xing Nhã đi tìm ai để trả thù?

- A. Hơ – bia Guê B. Hơ-bia Bơ-lao
C. Bơ-ra Tang D. Gia-rơ Bú

Câu 5. Đáp án nào dưới đây nói **KHÔNG ĐÚNG** về đặc điểm không gian của văn bản trên ?

- A. Chật hẹp trong phạm vi buôn làng
B. Rộng lớn nhưng gần gũi
C. Bao gồm cả thế giới thần linh và con người
D. Kì vĩ , cao rộng gồm cả núi đồi , bầu trời

Câu 6. Tính mạch lạc trong đoạn văn sau được thể hiện như thế nào?

Xing Nhã từ từ bước tới . Chàng cầm chiếc khiên giơ cao lên trời và múa . Xing Nhã múa phía trước , một mái tranh bay theo gió , múa phía sau, một mái nhà bay theo bão . Nhà Gia – rơ Bú nghiêng đằng tây , ngả đằng đông . Gió từ núi Mơ – đan tới , bão từ núi Hơ – mu đến , thổi xô nhà cửa của làng Gia – rơ Bú . Gà heo bay như lá rụng . Nước suối dâng , trôi cả gà , lợn , trâu bò và nô lệ của Gia – rơ Bú .

- A. Các sự vật được miêu tả theo khoảng cách từ xa tới gần
B. Các sự vật được miêu tả theo khoảng cách từ gần tới xa
C. Các hoạt động được liệt kê tuần tự theo trật tự mạnh dần
D. Các hoạt động được liệt kê theo trật tự ngẫu nhiên về thời gian

Câu 7. Dòng nào sau đây **không** thể hiện đúng ý nghĩa của chiến thắng mà Xing Nhã đã đạt được trong văn bản trên?

- A. Sức mạnh của chính nghĩa
B. Kẻ ác phải bị trừng phạt

C. Vẻ đẹp của người anh hùng lí tưởng trong mơ ước của cộng đồng.

D. Chinh phục những vùng đất mới và thu phục những nô lệ mới.

2. Trả lời câu hỏi/ Thực hiện yêu cầu:

Câu 8. Qua nhân vật Xing Nhã, người Tây Nguyên thể hiện quan niệm như thế nào về người anh hùng?

Câu 9. Anh chị hãy xác định chủ đề của văn bản trên

Câu 10. Xác định một biện pháp tu từ tiêu biểu trong văn bản và phân tích tác dụng của biện pháp đó .

II. LÀM VĂN (4 ĐIỂM)

Đặc điểm tính cách của nhân vật Xinh Nhã được thể hiện qua những chi tiết nào ? Thông qua những chi tiết đó, anh chị thấy Xinh Nhã là người như thế nào ? Viết bài luận (khoảng 500 từ) nêu cảm nhận về nhân vật Xinh Nhã .

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6,0
	1	B	0.5
	2	A	0.5
	3	C	0.5
	4	D	0.5
	5	A	0.5
	6	C	0.5
	7	D	0.5
	8	Qua nhân vật Xing Nhã, người Tây Nguyên thể hiện quan niệm về người anh hùng: có sức mạnh, sự dũng cảm, nhân hậu	0.5
	9	Chủ đề của đoạn văn bản là kể về người anh hùng Xinh Nhã trong hành trình tìm và tiêu diệt kẻ thù , với quyết tâm “ trả thù cho mẹ , giải phóng nô lệ” bảo vệ cộng đồng	1,0
	10	- Biện pháp khoa trương , cường điệu “ Xinh Nhã múa phía trước , một mái tranh bay theo gió , múa phía sau một mái nhà bay theo bão . Nhà Gia – rơ Bú. Nghiêng đằng tây , ngả đằng đông . Gió từ núi Mơ – đan tới , bão từ núi Hơ – mu đến , thổi xô nhà cửa của làng Gia – rơ Bú . Gà heo bay như lá rụng . Nước suối dâng , trôi cả gà , lợn , trâu bò và nô lệ của Gia – rơ Bú” - Tác dụng : Miêu tả sức mạnh phi thường dũng cảm kiên cường của người anh hùng Xinh Nhã	1,0

II	VIẾT	4,0
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận văn học</i>	0,25
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận.</i> Đặc điểm tính cách của nhân vật Xinh Nhã được thể hiện qua những chi tiết nào từ đó viết bài luận (khoảng 500 từ) nêu cảm nhận về nhân vật Xinh Nhã .	0,5
	<i>c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm</i> HV có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề cần bàn luận, nêu rõ lí do và quan điểm của bản thân, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng thuyết phục. Sau đây là một hướng gợi ý: - Mở bài: Dẫn dắt và giới thiệu vấn đề nghị luận - Thân bài: + Trong văn bản Xinh Nhã được miêu tả với những đặc điểm nổi bật : ++ Là người con hiếu thảo ++ Là người trọng danh dự ++ Là người có sức mạnh thể lực ++ Là người can đảm , dũng mạnh trong chiến đấu => Những đặc điểm này thể hiện khát vọng của nhân dân về người anh hùng của họ . + Xinh Nhã là một niềm tự hào đối với sử thi, vị anh hùng này đã hiện lên trên trang văn của dân tộc những hình ảnh mang nhiều đặc trưng nhất, các hình ảnh đó đã tạo dựng nhiều những con người anh hùng thắng lợi của cuộc chiến đấu của dân tộc ta. Xinh Nhã là một người có sức ảnh hưởng mạnh mẽ đối với dân tộc sử thi, nhờ chiến thắng được kẻ thù chính vì vậy Xinh Nhã là một vị anh hùng dũng cảm và hết lòng vì dân chúng, tất cả những hình ảnh đó đã tác động mạnh mẽ đến truyền thống của dân tộc Việt Nam. + Nghệ thuật xây dựng nhân vật ++ Nhân vật Xinh Nhã được miêu tả với bút pháp miêu tả phóng đại, sử dụng nghệ thuật xây dựng trùng điệp của ngôn ngữ, cũng như nghệ thuật tạo hình. Tác dụng của biện pháp nghệ thuật này là để làm tăng lên khả năng biểu hiện về ngôn ngữ, cũng như làm tăng lên vẻ đẹp hình tượng của nhân vật Xinh Nhã . - Kết bài: Khẳng định lại vấn đề nghị luận	2.5
	<i>d. Chính tả, ngữ pháp</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
	<i>e. Sáng tạo:</i> Bài viết có giọng điệu riêng; cách diễn đạt sáng tạo, văn phong trôi chảy.	0,5
Tổng điểm		10.0